

POSTANOWIENIE

17 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Renata Żywicka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 17 czerwca 2026 r. w Warszawie wniosku M.W.

o zbadanie spełnienia przez SSN Krzysztofa Grzesiowskiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie I CSK 1700/24

z wniosku E.W.

z udziałem M.W.

o podział majątku wspólnego,

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 16 lipca 2025 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 21 lipca 2025 r. pełnomocnik uczestnika postępowania M.W., powołując się na treść art. 29 ustawy o Sądzie Najwyższym wniósł o przeprowadzenie badania spełnienia przez Sędziego Sądu Najwyższego Krzysztofa Grzesiowskiego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu. Wnioskodawca podniósł, że powołanie przez neoKRS jest jedną z zasadniczych przyczyn złożenia skargi o wznowienie, a zatem dojdzie do orzekania faktycznie we własnej sprawie, co może prowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności mającego wpływ na wynik sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się do merytorycznej argumentacji zawartej we wniosku zauważyć należy, iż wątpliwość co do bezstronności Sędziego SN Krzysztofa Grzesiowskiego wynika z faktu, że została on powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), a zatem - w ocenie wnioskodawcy – w procedurze wadliwej, naruszonej naruszeniem standardów niezawisłości i bezstronności.

Warunkiem dopuszczalności wniosku o tzw. test bezstronności sędziego jest wskazanie, poza samymi okolicznościami związanymi z powołaniem na urząd sędziego Sądu Najwyższego, także okoliczności dotyczących jego postępowania po powołaniu (art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym Dz. U. z 2024 r. poz. 622) oraz wykazanie okoliczności uzasadniających złożone żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (§ 9), wskazujących, że te wszystkie okoliczności dotyczące sędziego objętego wnioskiem (towarzyszące jego powołaniu oraz jego postępowania po powołaniu) w realiach tej konkretnej sprawy mogą - uwzględniając nadto okoliczności dotyczące uprawnionego oraz charakter sprawy - doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r. III CB 10/22, LEX nr 3518151, z 21 grudnia 2022 r. I NB 3/22, LEX nr 3556205).

Wniosek ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie. Nie wystarczy zatem przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu (w szczególności czynności jurysdykcyjnych, prejurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi w sferze publicznej czy innej działalności publicznej), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności. Konieczne jest ponadto wykazanie

okoliczności świadczących o tym, że może to oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (zob.m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22, LEX nr 3458391; z 15 marca 2023 r., III CB 22/22, LEX nr 3571657; z 29 marca 2023 r., III CB 9/23, LEX nr 3574571; z 6 kwietnia 2023 r., III CB 19/23, LEX nr 3579227; z 2 sierpnia 2023 r., III CB 29/23, LEX nr 3590575; z 6 września 2023 r., III CB 31/23, LEX nr 3601467; z 4 października 2024 r., I ZB 54/24, LEX nr 3763363; z 5 listopada 2024 r., I NB 2/24, LEX nr 3783368; z 15 stycznia 2025 r. III CB 125/24, LEX nr 3829516; z 29 stycznia 2025 r. III CB 1/25, LEX nr 3823597).

Ścisły związek badania z konkretną sprawą potwierdza to, że powinno się uwzględniać okoliczności dotyczące uprawnionego oraz charakteru sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22).

Zgodnie z art. 29 § 4 ustawy o Sądzie Najwyższym okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie.

Wniosek niespełniający powyższych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

Brzmienie przywołanych przepisów jednoznacznie wskazuje na to, że wykluczone jest abstrakcyjne badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności. Wykluczone jest zatem odnoszenie się wyłącznie do okoliczności o charakterze generalnym odnoszących się do systemowych rozwiązań procesu nominowania kandydatów na sędziów i dalej powoływania sędziów, lecz należy wskazać na indywidualne okoliczności powołania. Jak wskazano, fakty uzasadniające złożenie wniosku muszą wskazywać na brak niezawisłości lub bezstronności sędziego w konkretnej sprawie ze względu na

indywidualne okoliczności dotyczące jego powołania na urząd sędziego (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 marca 2025 r., III CB 42/23).

Podobne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny, który w uzasadnieniu postanowienia z 14 lutego 2023 r., I FSK 2040/22 wskazał, że przy ocenie zachowania standardu niezawisłości i bezstronności nie można oprzeć się jedynie na okolicznościach towarzyszących powołaniu sędziego. Tym samym podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się jedynie na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Konieczne jest powołanie innych okoliczności konkretyzujących, jakie okoliczności towarzyszące powołaniu konkretnego Sędziego oraz występujące po jego powołaniu i mające ścisły związek z jego osobą oraz osobą wnioskodawcy mogą wpływać na brak bezstronności i niezawisłości sędziego w danej sprawie.

Bez wątpienia niniejszy wniosek o zainicjowanie postępowania na podstawie art. 29 ustawy o Sądzie Najwyższym nie czyni zadość powyższym wymaganiom z uwagi na jego ogólnikowy charakter. Szczegółowa analiza wniosku o zbadanie standardów bezstronności i niezawisłości SSN Krzysztofa Grzesiowskiego uzasadnia twierdzenie, że w odniesieniu do wskazanego w art. 29 § 5 w zw. z § 9 ustawy o SN wymogu powołania okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego, opiera się on w istocie nie na indywidualnych okolicznościach powołania SSN Krzysztofa Grzesiowskiego na urząd Sędziego Sądu Najwyższego (żadna tego rodzaju zindywidualizowana okoliczność nie została przez wnioskodawcę powołana), lecz koncentruje się na występującej zdaniem wnioskodawcy, systemowej nieprawidłowości powoływania sędziów, której wnioskodawca upatruje w ukształtowaniu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie powołanej wyżej ustawy nowelizującej z 8 dnia grudnia 2017 r.

Tego rodzaju abstrakcyjnie sformułowane zarzuty nie mogą odnieść skutku w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 29 § 5 i n. ustawy o Sądzie Najwyższym, gdyż celem tej instytucji nie jest umożliwienie kwestionowania przewidzianego przez ustawodawcę systemu powoływania sędziów, ale ocena

indywidualnych okoliczności dotyczących powołania konkretnego sędziego oraz jego zachowania po powołaniu, przy czym ocena ta powinna nastąpić w kontekście konkretnej sprawy. Tymczasem we wniosku żadne indywidualne okoliczności nie zostały wskazane.

Niezależnie od powyższego wnioskodawca nie wskazał żadnych okoliczności, które wystąpiły po powołaniu SSN Krzysztofa Grzesiowskiego, które miałyby podważać zaufanie do jej bezstronności i niezawisłości w pierwotnej sprawie.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy uznał, że wniosek nie spełnia wymagań formalnych, określonych w art. 29 § 9 pkt 1 i 2 ustawy. Dlatego też stosownie do art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym Sąd orzekł jak w sentencji.

Renata Żywicka

(M.M.)

[a.ł.]